

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (treće vijeće)

27. ožujka 2014.*

„Pomorski promet – Uredba (EEZ) br. 3577/92 – Pojam ‚pomorske kabotaže‘ – Usluge krstarenja – Krstarenje Venecijanskom lagunom, talijanskim teritorijalnim morem i rijekom Pad – Polazak i dolazak u istu luku“

U predmetu C-17/13,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Consiglio di Stato (Italija), odlukom od 20. studenoga 2012., koju je Sud zaprimio 14. siječnja 2013., u postupku

Alpina River Cruises GmbH,

Nicko Tours GmbH

protiv

Ministero delle infrastrutture e dei trasporti – Capitaneria di Porto di Chioggia,

SUD (treće vijeće),

u sastavu: M. Ilešič (izvjestitelj), predsjednik vijeća, C. G. Fernlund, A. Ó Caoimh, C. Toader i E. Jarašiūnas, suci,

nezavisni odvjetnik: P. Cruz Villalón,

tajnik: A. Impellizzeri, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 24. listopada 2013.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Alpina River Cruises GmbH i Nicko Tours GmbH, A. Clarizia, A. Veronese i R. Longanesi Cattani, *avvocati*,
- za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju M. Salvatorellija, *avvocato dello Stato*,
- za Europsku komisiju, G. Conte i L. Nicolae, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 19. prosinca 2013.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: talijanski

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3577/92 od 7. prosinca 1992. o primjeni načela slobode pružanja usluga u pomorskom prometu unutar država članica (pomorska kabotaža) (SL L 364, str. 7.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 7., str. 17.).
- 2 Zahtjev je podnesen u okviru spora između Alpina River Cruises GmbH, društva osnovanog u skladu sa švicarskim pravom, i Nicko Tours GmbH, društva osnovanog u skladu s njemačkim pravom (u daljnjem tekstu zajedno: Alpina i Nicko Tours), i Ministero delle infrastrutture e dei trasporti – Capitaneria di Porto di Chioggia [Ministarstvo infrastrukture i prometa – lučka kapetanija Chioggije (Italija)], povodom uskraćivanja odobrenja tog tijela Alpini i Nicko Toursu da prolaze preko talijanskog teritorijalnog mora svojim turističkim brodom koji vije švicarsku zastavu.

Pravni okvir

Uredba br. 3577/92

- 3 Sukladno članku 1. stavku 1. Uredbe br. 3577/92:

„Od 1. siječnja 1993. sloboda pružanja usluga pomorskog prometa unutar države članice (pomorska kabotaža) primjenjuje se na brodare Zajednice čiji su brodovi registrirani i plove pod zastavom države članice, pod uvjetom da ti brodovi udovoljavaju uvjetima za izvršavanje kabotaže u toj državi članici [...]“

- 4 Članak 2. iste uredbe određuje:

„Za potrebe ove Uredbe:

1. ‚Usluge pomorskog prometa unutar države članice (pomorska kabotaža)‘ znači usluge koje se uobičajeno pružaju za naknadu, a posebno uključuju:
  - (a) kopnenu kabotažu: prijevoz putnika ili robe morem između luka koje se nalaze na kopnu ili glavnom kopnenom području jedne i iste države članice bez pristajanja na otocima;
  - (b) opskrbu pučinskih instalacija: prijevoz putnika ili robe morem između bilo koje luke u državi članici i instalacija ili struktura koje se nalaze na kontinentalnom pragu te države članice;
  - (c) otočnu kabotažu: prijevoz putnika i robe morem između:
    - luka na kopnu i luka na jednom ili više otoka jedne te iste države članice,
    - luka na otocima jedne te iste države članice;

[...]“

- 5 Sukladno članku 3. stavku 1. te uredbe, „za brodove koji vrše kopnenu kabotažu i brodove za krstarenja, sva pitanja vezana uz posadu odgovornost su države članice u kojoj je brod registriran (država čiju zastavu brod vije) osim brodova manjih od 650 BRT na kojima se mogu primijeniti uvjeti države domaćina“.

6 Članak 6. stavak 1. Uredbe br. 3577/92 određuje:

„Iznimno, sljedeće usluge pomorskog prometa koje se pružaju u Sredozemlju i uzduž obala Španjolske, Portugala i Francuske privremeno su izuzete od primjene ove Uredbe:

— usluge krstarenja, do 1. siječnja 1995.,

[...]“

Talijansko pravo

7 Sukladno članku 224. talijanskog zakona o plovidbi odobrenog Kraljevskim dekretom br. 237 od 30. ožujka 1942., kako je izmijenjen, u daljnjem tekstu: CIN):

„1. Usluga kabotaže između republičkih luka pridržana je, sukladno [Uredbi br. 3577/92], za brodare Zajednice koji upravljaju brodovima registriranim u državi članici Europske unije i koji viju zastavu te države članice, pod uvjetom da ti brodovi zadovoljavaju sve uvjete za izvršavanje kabotaže u toj državi članici.

2. Odredbe stavka 1. primjenjuju se na brodove koji pružaju pomorske usluge u lukama, pristaništima i plažama.“

Glavni postupak i prethodno pitanje

- 8 Alpina i Nicko Tours su brodari, odnosno društva korisnici turističkog broda MS „Bellissima“ koji vije švicarsku zastavu.
- 9 Ta su društva predvidjela krstarenje u trajanju od otprilike jednog tjedna s polaskom iz Venecije (Italija) 16. ožujka 2012., a koje se sastojalo od prelaska Venecijanske lagune do Chioggije (Italija), prelaska teritorijalnog mora između Chioggije i Porto Levantea (Italija), uzvodne plovidbe od 60 kilometara rijekom Pad (Italija) do sela Poleselle (Italija) i povratka u Veneciju istim putem.
- 10 Prelazak dijela talijanskog teritorijalnog mora koji razdvaja luke Chioggiju i Porto Levante bio je nužan zbog veličine „MS Bellissime“ koja joj nije dopuštala plovidbu kanalom koji povezuje Chioggiju i rijeku Pad.
- 11 Prije tog putovanja Alpina i Nicko Tours kod Ministero delle infrastrutture e dei trasporti – Capitaneria di Porto di Chioggia podnijeli zahtjev su za odobrenje prelaska navedenog dijela mora. Odlukom od 12. ožujka 2012. navedeno tijelo odbilo je taj zahtjev uz obrazloženje da je pomorska kabotaža pridržana za brodove koji viju zastavu države članice Europske unije.
- 12 Alpina i Nicko Tours pobijali su tu odluku pred Tribunale amministrativo regionale per il Veneto (Upravni sud regije Veneto). Potonji je odbio tužbu presudom od 12. travnja 2012. ustanovivši da dotična usluga potpada pod pojam „pomorske kabotaže“ obuhvaćene Uredbom br. 3577/92 te je stoga podložna pridržaju usluge kabotaže „za brodare Zajednice koji upravljaju brodovima registriranim u državi članici Europske unije i viju zastavu te države članice“ kako određuje članak 224. CIN-a.
- 13 Alpina i Nicko Tours tu su presudu pobijali pred Consiglio di Stato, ističući da se pojam „pomorske kabotaže“ primjenjuje samo na usluge koje uključuju stvarni pomorski promet. Ovo krstarenje ne podrazumijeva takav promet jer se, uz iznimku kratkog prolaska teritorijalnim morem između Chioggije i Porto Levantea, izvršava u unutarnjim vodama.

- 14 Consiglio di Stato suspendirao je izvršenje navedene presude. On je odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Trebaju li Uredbu br. 3577/92 tumačiti na način da se primjenjuje na krstarenja koja se obavljaju između luka neke države članice bez ukrcaja i iskrcaja putnika u tim lukama, ako ta krstarenja započinju i završavaju ukrcajem odnosno iskrcajem istih putnika u istoj luci države članice?“

O prethodnom pitanju

- 15 Svojim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita ulazi li krstarenje koje s istim putnicima započinje i završava u istoj luci države članice u kojoj je izvršeno u pojam „pomorske kabotaže“ u smislu Uredbe br. 3577/92.
- 16 Iako talijanska vlada i Europska komisija predlažu da se daje potvrđan odgovor na upućeno pitanje, Alpina i Nicko Tours drže da na ovo pitanje nije potrebno odgovarati. Oni napominju kako se Uredba br. 3577/92 odnosi na promet morem i da se, posljedično, ta uredba ne primjenjuje na riječno krstarenje kakvo je predmet glavnog postupka. Prema tome, umjesto davanja tumačenja koje je zatražio sud koji je uputio zahtjev, valja presuditi da Uredba br. 3577/92 ni u kojem slučaju ne obuhvaća krstarenja koja u biti nisu pomorska.
- 17 U tom pogledu iz članka 1. stavka 1. Uredbe br. 3577/92 proizlazi da se ona odnosi samo na usluge pomorskog prometa unutar države članice (kabotažu). Stoga, kako opravdano primjećuju Alpina i Nicko Tours, ta uredba ne uređuje usluge prometa unutarnjim vodnim putovima unutar države članice koji nemaju pomorski karakter. Takve usluge, naprotiv, ulaze u područje primjene Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3921/91 od 16. prosinca 1991. o utvrđivanju uvjeta pod kojima nerezidentni prijevoznici mogu prevoziti robu ili putnike unutarnjim vodnim putovima unutar države članice (SL L 373, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 7., svezak 3., str. 31.).
- 18 Međutim, suprotno onome što ističu Alpina i Nicko Tours, nije razvidno da krstarenje koje je predmet glavnog postupka ima karakter koji u biti nije pomorski.
- 19 Naime, pojam „mora“ iz Uredbe br. 3577/92 ne ograničuje se na teritorijalno more u smislu Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora potpisane u Montego Bayu (Jamajka) 10. prosinca 1980., koja je stupila na snagu 16. studenoga 1994., a u ime Europske zajednice odobrena je Odlukom Vijeća br. 98/392/EZ od 23. ožujka 1998. (SL L 179, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 4., svezak 2., str. 86.), nego jednako tako pokriva unutarnje morske vode koje se nalaze unutar polaznih crta teritorijalnog mora (u tom smislu vidjeti presudu Komisija/Španjolska, C-323/03, EU:C:2006:159, t. 25. do 27.).
- 20 Stoga, čak i pod pretpostavkom da Alpina i Nicko Tours ispravno smatraju da je prelazak dijela mora između Chioggije i Porto Levantea premalog značaja da bi krstarenju iz glavnog postupka dao pomorski karakter, njihova se teza prema kojoj to krstarenje ima karakter koji u biti nije pomorski, uz uvjet provjere od strane suda koji je uputio zahtjev, u svakom slučaju pokazuje neutemeljenom jer su drugi dijelovi puta, osim navedenog dijela, kao što su to područja plovidbe Venecijanskom lagunom i ušćem rijeke Pad, dijelovi unutarnjih morskih voda Talijanske Republike.
- 21 Na relevantnost tumačenja Uredbe br. 3577/92 koje je zatražio sud koji je uputio zahtjev ne utječe okolnost da brod kojim je izvršeno krstarenje iz glavnog postupka vije švicarsku zastavu.
- 22 Naime, ishod navedenog postupka ovisi o odgovoru na pitanje je li pridržaj usluge kabotaže između talijanskih luka „za brodare Zajednice koji upravljaju brodovima registriranim u državi članici Europske unije i viju zastavu te države članice“, određen u članku 224. CIN-a, zakonito nametnut Alpini i Nicko Toursu vezano za krstarenje izvršeno navedenim brodom koji vije švicarsku zastavu.

Kao što se tvrdi u odluci kojom se upućuje prethodno pitanje, iz članka 224. proizlazi da se njime određen pridržaj odnosi samo na usluge kabotaže iz Uredbe br. 3577/92. Posljedično, u svrhu utvrđenja je li krstarenje koje počinje i završava u istoj luci usluga kabotaže u smislu članka 224. CIN-a, sud koji je uputio zahtjev najprije treba znati pripada li takvo krstarenje uslugama kabotaže iz Uredbe 3577/92.

- 23 S obzirom na prethodna razmatranja, Sud treba dati tumačenje koje je zatražio sud koji je uputio zahtjev bez potrebe da mijenja ili proširuje opseg prethodnog pitanja u smislu prijedloga Alpine i Nicko Toursa.
- 24 U svrhu odgovora na postavljeno pitanje, uvodno treba istaknuti da iz navođenja „brodova za krstarenja“ u članku 3. stavku 1. Uredbe 3577/92 i izuzeća predviđenog do 1. siječnja 1995. za određena krstarenja u članku 6. stavku 1. te uredbe nesumnjivo proizlazi da krstarenja ulaze u vrstu prometa obuhvaćenog tom uredbom.
- 25 Međutim, budući da Uredba br. 3577/92 za jedini predmet ima „pomorsku kabotažu“, samo krstarenja koja odgovaraju tom pojmu ulaze u područje primjene tog zakonodavstva Unije.
- 26 Kako je navedeni pojam definiran u članku 1. stavku 1. i članku 2. stavku 1. Uredbe 3577/92 izrazom „usluge pomorskog prometa unutar države članice“, valja smatrati da svaka usluga krstarenja pružena za naknadu u moru države članice ulazi u područje primjene te uredbe.
- 27 Kada takvo krstarenje započinje i završava s istim putnicima u istoj luci, ta istovjetnost luke polaska i dolaska kao i putnika tijekom cijelog puta ne dovodi do neprimjenjivosti Uredbe 3577/92.
- 28 Usluge prometa navedene u članku 2. stavku 1. točkama (a) do (c) Uredbe br. 3577/92 opisane su na način da imaju različite luke polaska i dolaska. Međutim, to nabrojanje koje započinje riječju „posebno“ nije taksativno i ne može imati učinak isključenja iz područja primjene te uredbe usluga prometa koje imaju bitne karakteristike pomorske kabotaže sadržane u gore navedenom izrazu „usluge pomorskog prometa unutar države članice“ (u tom smislu vidjeti presudu Komisija/Grčka, C-251/04, EU:C:2007:5, t. 28. i 32.).
- 29 Posljedično, na postavljeno pitanje valja odgovoriti kako krstarenje koje s istim putnicima započinje i završava u istoj luci države članice u kojoj je izvršeno ulazi u pojam „pomorske kabotaže“ u smislu Uredbe br. 3577/92.

Troškovi

- 30 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (treće vijeće) odlučuje:

Krstarenje koje s istim putnicima započinje i završava u istoj luci države članice u kojoj je izvršeno ulazi u pojam „pomorske kabotaže“ u smislu Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3577/92 od 7. prosinca 1992. o primjeni načela slobode pružanja usluga u pomorskom prometu unutar država članica (pomorska kabotaža).

Potpisi